

večja nego državna, da bi se občine z zidanjem stanovanj rešile plačevanja stanarine.

Podeželske občine nosijo v tem pogledu manjšo breme od mestnih, ker mnoge od njih, če že nimajo stanovanja za vse učiteljstvo, ga imajo vsaj za nekatere, med tem ko jih mestna sploh nimajo in imajo sorazmerno mnogo večje izdatke s stanarino, nego podeželske občine.

Nadalje je izjavil g. minister da bo pomagala država občinam s tem, da jim bo dajala za zidanje stanovanj posojila iz šolskega fonda. Ta fond se bo tudi povečal, poleg vsote predvidene v proračunu, tudi z drugimi sredstvi (dobiček od učnih knjig itd.).

Da se pa za sedaj zagotovi čim rednejše izplačevanje stanarine, je izjavil g. ministar, da bodo v tem pogledu podvzeti posebni koraki.

Splošne vesti.

— Predstavniki pov. UJU pri g. banu dr. Dragu Marušiču. Dne 2. januarja 1931. so bili sprejeti od g. bana zastopniki poverjenstva UJU, da ga pozdravimo kot novega predstavnika oblasti v ožji domovini ter mu tolažimo mišljenje. G. ban je obrazložil svoje naziranje glede ureditve prosvetnih zadev, o katerem pa bomo poročali skupno z drugimi vprašanji, ki jih predloži poverjenstvo g. banu in zaradi katerih se zastopniki v kratkem zglase zopet pri njem.

— Koliko znašajo faktični poviški stanarin učiteljstva. Javnost je mnenja, da je dobilo učiteljstvo faktično take poviške, kakor je to publicirano, ne ve pa, da je odpadla za učiteljstvo istočasno državna stanarina, t. j. 150 Din. S tem je pa zvišana stanarina v Beogradu in Zagrebu le za 250 Din, v mestih preko 50.000 prebivalcev za 150 Din, v mestih s 30.000 do 50.000 prebivalci za 100 Din, v mestih z manj kot 30.000 prebivalcev za 50 Din, v trgih in vaseh je ostala stanarina ista ter je v vaseh priboljšek le ta, kolikor bo znašalo kurivo, med tem ko trgi po zakonu nimajo predpisane kurive. Občine pa morajo faktično nositi troške v publicirani višini, t. j. po 400 Din, 300 Din, 250 Din, 200 Din in 150 Din, v vaseh pa še kurivo.

— Težave učiteljstva pri pouku na gorskih šolah. Na drugi strani prinašamo sliko gorske šole na Kalu, kjer je opisan tudi pomen te šole. Trudopolno delo pouka opravlja na tej šoli trikrat tedensko učitelj šole na Dolu. Težave so pa z izplačilom nagrade. Od banske uprave je že tudi prišel nalog, da je predložil »priznanico« za opravljeno delo in poti za leto 1928. Fant se je zelo veselil skromnega nakazila, češ, da se mu bodo vsaj efektivni izdatki za prehrano in obleko povrnili. Ker pa ima priznanica nujno zaposledico izplačanje vsote, a slednjega le ni bilo, se je obrnil osebno po informacije na merodajno mesto, kjer so mu rekli, da še ni kmalu misliti na vnovčenje priznanice, ker se do sedaj ni vse prizadeto učiteljstvo predložilo priznanic. Ali je res g. urednik, da žive med nami tovariši, ki so tako dobro situirani, da jim je vseno, kdaj dobe izplačan svoj zaslužek ter s svojo malomarnostjo ovirajo izplačilo tudi svojim tovarišem?

— Šolnina na zasebnih šolah. G. minister prosvete je ukinit svoj odlok glede šolnine na zasebnih šolah z utemeljitvijo, da se zasebne osnovne šole ne morejo vzdrževati, če se ukine šolnina.

— Obiski učiteljstva pri banski upravi s novim odlokom, ki ga priobčimo v prihodnji številki, strogo omejeni. Vsakdo, ki intervenira, mora prinesiti s seboj potrdilo o dopustu in dovoljenju upravitelja ali nadzor-

nika glede intervencije. Pri g. načelniku so dovoljene intervencije le v neobhodno potrebnih zadevah in po predhodni intervenciji pri referentih. Kdor bo iznašal kakšno obdolžitev ali ovadbo, se bo zadevo vzelo na zapisnik in disciplinsko obravnavalo.

— Samopomoč za učiteljske otroke. Opozorilo. Pravila za društvo »Samopomoč za otroke učiteljev in učiteljic« so bila odposlana politični oblasti v potrjenje. Ko bodo potrjena, jih priobči »Učiteljski Tovariš«. To novo društvo bo popolnoma samostojno, z društvom Učit. Samopomoč v Ljubljani v nikaki zvezi. Prijave za vpis sprejema časosno poverjenstvo UJU Ljubljana in jih hrani do ustanovnega obnega zboru (v prvi polovici februarja t. l.). Po ustanovnem občnem zboru prevzame vse društvene posle izvoljeni odbor, ki bo vsem prijavitelcem sporočil potrebna obvestila.

— Pouk prične 16. januarja. Z ozirom na razna vprašanja sporočamo dopisnikom, da prične po dosedaj izdanih odredbah pouk 16. januarja 1931.

— Seznam ljubljanskih ulic, trgov, javnih poslopij, zgodovinska in zemljepisna pojasnila pri n. r. tu mesta Ljubljane, ki smo ga priporočili za šole v zadnji številki, je sestavil g. ravnatelj Janek o N. p. J. e. g. l. i. c. Vse hvale je vredno to delo, ker bo služilo dobro posebno pri domoznanski pouku v osnovni šoli. Pri vsaki ulici so namreč točni podatki o pomenu uličnega imena in dela slavni mož, po katerih nosijo ulice imena.

— Matineja pevskega zbora UJU, ki je bila napovedana za nedeljo 4. januarja, se je zaradi podaljšanih božičnih počitnic preložila na poznejši čas. Točen datum in program bo objavljen v dnevnih časopisih. Odbor UPZ.

— Slovenska šolska Matica podaljšuje subskripcijo na dr. Gogalovo knjigo »Pedagoške vrednote mladinskega gibanja« do 1. februarja 1931. Ker se je prijavilo doslej samo 540 subskripcij, a jih je za izdajo knjige potrebnih najmanj 1000, je šolska Matica primorana, da še enkrat apelira na našo inteligenco, ki naj ji omogoči, da delo čimprej izide. Prijave je poslati na naslov: Slovenska šolska Matica v Ljubljani, Komenskega ul. 19.

MIROSLAVA LEITGER

LJUBLJANA, JURČIČEV TRG ŠTEV. 3
Izdolovanje ročnih in strojnih vezanin. Predtiskarija in izdelovanje šablon. Zloga DMC in vseh potrebnih za vezanje in predtisk.

Beograd, 31. decembra. I. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o narodnih šolah od dne 5. decembra 1929., ki uvaja nove določbe o učiteljskih stanarinah, je objavljen v »Službenih novinah« in stopi jutri v veljavo.

— Sestanek maturantov državnega moškega učiteljskega v Ljubljani iz leta 1920., ki je bil sklican za 11. t. m., se ne bo vršil, ker ni odziva. — R.

— Predpustna prireditve Učiteljskega pevskega zbora UJU. Dne 1. februarja prireditve učiteljski pevski zbor UJU v prostorih Trgovskega doma v Ljubljani, v Simon Gregorčičevi ulici svojo prvo predpustno prireditev. Na programu bodo točke zbora, sotočke, ki jih bodo izvajali člani zbora, šaljni nastopi in ples. Natančnejši program bo objavljen v eni prihodnjih števil.

— Tovariši učitelji-upokojenci! Na osnovi likvidacijskih listov pri računovodstvu finančne direkcije v Ljubljani sestavljen seznam staroupokojencev in njihovih vdov je odposlan izvršnemu odboru UJU v Beograd, ki ga bo predložil g. ministru prosvete s predlogom za popravilo njihovih prejemkov. Pri izdelovanju omenjenega imenika je bilo upoštevano, da je vseh upokojenih učiteljev (ic)

in učiteljskih vdov v Dravski banovini nad 1200. Od teh je dobra polovica upokojencev in vdov po starem zakonu, Statistika našega članstva pa nam nudi porazno sliko stanovske nezavednosti, oziroma nezadostne ljubezni do svojcev. V našem društvu je včlanjenih samo 368 tovarišev (ic), torej niti ena tretjina. Pripomniti treba, da je dobra tretjina članov staroupokojencev, ki so gmotno vse preje kot dobro situirani. Nad 800 tovarišev pa ne čuti potrebe, da bi zagotovili svojim sorodnikom posmrtnino, koje znesek se ravna po številu včlanjenega učiteljstva. Ker vlada sočasno po mnogoštevilnih tozadevnih vprašanjih glede pogojev pristopa velika nezavednost navajam v nastopnem glasom društvenih pravil lestvico pristopnine. V 1. letu po upokojitvi plača vstopilsi član 25 Din pristopnine in drugih pristojbin. Kasneje priglašeni pa še vse smrtne slučaje po enem letu upokojitve. Do 1. januarja 1930. upokojeni plačajo 25 Din, 1. decembra 1929. 30 Din, 1. julija 1929. 75 Din, 1. januarja 1929. 105 Din, 1. julija 1928. 145 Din, 1. januarja 1928. 200 Din, 1. julija 1927. 220 Din, 1. januarja 1927. 225 Din, 1. julija 1926. 230 Din, 1. januarja 1926. 240 Din, 1. julija 1925. 250 Din, 1. januarja 1925. 255 Din, 1. julija 1924. 260 Din, 1. januarja 1924. 270 Din, 1. septembra 1923. 300 Din. Staroupokojenci odnosno njihove vdove doplačajo upokojeni v dobi pred 1. septembrom 1923. do 1. januarja 1912. od 280 Din do 300 Din. Dovoljeno je tudi odplačevanje v obrokih. Seveda je sprejet glasom odbora vsakega sklepa šole po vplačilu zadnjega obroka. Zeleč v novem letu posebno staroupokojencem in učiteljskim vdovam izboljšanje njihovih prejemkov vabim ponovno še včlanjenim tovarišice da prijavijo pod zgoraj označenimi pogoji svoj vpis v društvo upokojenega učiteljstva za Slovenijo. — V Ljubljani, dne 5. januarja 1931. — M. Kosec, t. č. predsednik.

— Proti izkoriščanju lista v reklamne namene. Nekatera društva, ki niso v nobeni tesnejši zvezi z UJU naravnost izkoriščajo list glede reklame, tako da jemljejo prostor drugim objavam. List je zaradi tesnega proračuna že itak omejen na ozek obseg Rade volje priobčimo letne objave, izide publikacij raznih Matic, a iz gornjega razloga bomo primorani vsi drugo prekomerno reklamo v listu v bodoče zaračunavati.

Mladinska Matica.

—mm Iz uprave: Tretja, decemberska številka »Našega roda« se je razposlala vsem šolam, ki so nam sporočila svoja naročila. Manjkajo pa še nekateri šole, ki jih prosimo za takojšnje naročitev ob zopetnem pričetku šolskega pouka. Ta naročitev nam je nujno potrebna zlasti zaradi določitve naklade in pravočasne ekspedicije četrte številke. To bomo dali v tisk s 15. januarjem in jo tudi takoj prvi teden zopetnega rednega pouka razposlali vsem šolam v isti množini kakor tretjo številko. Uprava namreč ne more čakati da dospjejo nakazila, ker bi se s tem zavlekla ekspedicija januarkega »Našega roda« gotovo globoko v februar in bi zašli tako v neizbežen in nevaren gmotni ter moralni kaos.

Da se izognemo tej nevarnosti smo se odločili, da razposljemo četrto številko vsem naročnikom ne glede na to ali je bila naročena in plačana, ter prosimo zato vse cenjene poverjenike (ice), da ob razdelitvi četrte številke pobero naročnino za prejeto četrto in tudi za nadaljnjo peto številko, ter nam jo takoj nakazejo. Ker ima uprava striktno obveznost napram tiskarni, ki jih hoče tudi nadalje točno izpolnjevati, upamo, da bodo naši naročniki hoteli s potrebnim razumevanjem uvaževati to našo prošnjo po eni strani, po drugi pa tudi ceniti našo odločitev, da ne čakamo pri ekspediciji četrte številke šele izvršena nakazila.

Učiteljska tiskarna je natisnila lične programe s sporedom in besedilom izvajanih pesmi. Zanimivo, kaj! — Vsa naklada programov je bila — razprodana!

Na sporedu so bila dela, ki jih je izvajal naš zbor prvič, nekateri celo iz rokopisa. Pred izvajanjem skladb je imel uvodno predavanje našemu zboru vedno uslužen, iskren prijatelj in tovariš — skoraj bi že lahko trdil: član UPZ — g. prof. Emil Adamič:

Skladatelj Emil Adamič o sporedu UPZ. Naj Vam, gospoda moja, k točnejšemu in lažjemu razumevanju današnjega programa izpregovorim nekoliko besed.

Moje »Tri duhovne pesmi« sem priredil po napevih Adama Bohoriča (Jutranja pesem (Jurja Dalmatina (Kedar pride poslednji čas) obe iz l. 1584., ter Matije Kastelca (Češčena si, Marija) iz l. 1678. Prvi dve prireditvi sta, kot to zahtevata napeva in tekst v duhu tedanjega časa, tedaj o religiozno-kantra-punktičnem, polifonsu, ali kakor lahko rečemo, madrigalnem stilu. Tretja kaže sodobnejšo polifonsko obdelavo. Napev, oziroma cantus firmus prestopa iz glasu v glas in statično, kanonično, vsak glas ima svojo samostojno linijo, vsak glas ima svojo samostojno vrednost, vsi pa se prepletajo umetno med seboj v en sam sprev, za topljeni molitvi zbranega ljudstva. Vse tri duhovne pesmi so v rokopisu, vendar je po eno izmed njih izvajalo že pevsko društvo v Varaždinu, madrigalisti v Zagrebu in pevsko društvo Ljubljana pri svojem nedavnem cerkvenem koncertu. Lajovicca v njegovih zbiorih, ki so na programu, pozna vsak jugoslovanski pevec. Dva zbora, »Bolest je kovač« in »Spomladni

Učiteljski pevski zbor UJU.

—pev. Prihodnji pevski tečaj se bo vršil 1., 2. in 3. februarja 1931. v Glasbeni Matici: 1. od 8. do 13. ure. Zvečer ob 20. uri učiteljska zabava v Trgovskem domu z jako obširnimi programom; 2. od 10. do 12. ure in od 15. do 18. ure; 3. od 8. do 11. ure. — Od 3. do 14. februarja 1931. ponese zbor pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljice Marije jugoslovanske narodno in umetno pesem v glavna centra Jugoslavije in Rumunijo. — Odbor.

Stanovska organizacija UJU iz društev:

Poročila:

UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KRANJSKI OKRAJ.

Štev. 32. 25. XII. 1930.

Poverjenstvu UJU

Ljubljani.

Podpisano društvo pošilja priložene sklepe, sprejete z večino glasov na zborovanju 6. decembra 1930., ki se naj priobčijo v »Učit. Tovarišu«.

V slučaju, da poverjenstvo sprejme zahteve v teh sklepih, smatra podpisano društvo spor, ki je obstojal, kot likvidiran. Ako bi kak sklep iz kateregakoli razloga ne sprejeli, naj se nam ti razlogi utemelje.

S tovariškimi pozdravi!
Josip Lapajne, s. r. Vinko Rupret, s. r.,
predsednik. L. S. tajnik.

UJU — poverjenstvu Ljubljana,
Dospelo 3. januarja 1931., štev. 551.

Sklepi

Kranjskega učiteljskega društva z dne 6. decembra 1930.:

1. Vodstvo poverjenstva je odgovorno za organizacno delovanje in izjave posameznih članov poverjenstva.

2. V stanovski organizaciji se je z deklaraciji nasprotujočo taktiko odvrnilo od pozitivnega dela najboljši reformatorje in stanovske delavce in se jim je deloma povzročilo obsojanja vredne neprilike.

Povzročene krivice se popravijo s primernim zadoščenjem. Vsi pogreški in neso-glasja naj se takoj uredi, stanovske delavce in izstopiva društva po možnosti pridobi k organizacno-prosvetnemu delu na istih mestih, ki so jih zavzemali pred nastatimi neso-glasji.

3. V načelnih vprašanjih mora biti (po deklaraciji) izključena vsakršna majorizacija manjšine in mora biti tej vedno dana svoboda, da zastopa svoje oddvojeno mišljenje.

Nikdo nima pravice ironizirati po stanovskih listih delovanje opozicionalne struje, pač pa bodi vsakomur dovoljena stvarna polemika.

Dosedanje žalitve (poročila Morossini) se morajo urediti s primerno izjavo v »Učit. Tovarišu«.

4. Pri načelnem organizacnem delovanju morajo biti izključene vsakršne osebnosti.

5. Organizacija se ne sme vmešavati v personalna vprašanja (ker bi s tem ogrozila svoj lastni obstoj).

Poverjenstvo sme posredovati v osebnih zadevah le tedaj, kadar bi bile s tem zaščitene pravice, označene v uradniškem zakonu in to po možnosti le v soglasju z vsemi društvenimi predstojniki, v katerih področje bi spadale sporne, oziroma zasebne zadeve.

Odobravamo izjavo »Učit. Tovariša« glede osebnih intervencij s pristavkom, naj jih organizacija osvoji.

6. Pravniki in poslovniki so temelji organizacnemu delovanju in poslovanju in se ne smejo svojevoljno preminjati po nobeni

spev« sta starejšega datuma, vendar še danes umetnini trajno visoke cene, »Pastirčič«, »Kroparjica« in »Medved z medom« so pa trije zbori povojne dobe, kjer je Lajovic tako pristno slovenski, tako naš, kakor morda nihče izmed naših komponistov. Zato pa se ti zbori nahajajo v železnem repertoarju vseh boljših slovenskih pevcev.

Skerjančeve »iskre« so napisane za štiri-glasen, včasih peteroglasen ženski zbor in sopranski solo. Dvodelna skladba se giblje v bogati, bujni kromatiki, zahteva intonacijsko trdnih pevk, sopranski solo se povzpenja skoraj trajno v višine. Harmonično navaden konec zaključuje ta najnovejši Skerjančev vokalni umotvor.

Na programu imamo dalje dva Osterčeva zbora ki sta tudi še v rokopisu: »Konja jezdi aga« ter »Pesem o suhi muhi«. Obe bosta za koncertno občinstvo povsem novi muzikalni tvorbi. Prva je pisana v dvodelni pesemski obliki, druga je pa rondo. Slog ji je diatoničen, mestoma v več tonovskih načinih hkrati. Tako ima n. pr. glavni tema o suhi muhi v sopranu A, v altu D, v tenorju G, v basu pa C-dur. Vsi glasovi so popolnoma samostojni, ter ima bas prav toliko povedati, kot sopran ali ostali glasovi. Obe pesmi sta groteski, prosti vsakega sentimenta ter ritmično in polifono razigrani. Dinamika ni tako važna, kot n. pr. pri romantičnih skladbah, ne služi za sredstvo izražanja, temveč le v svrhu kontrastov. Na nekaterih mestih je zelo duhovito posrečena persiflaža paticičnega, zlasti na koncu prve pesmi »pojejo mu v loncu petelin« in pa širok, tragikomičen, litanijski podoben refren, ki zaključuje prežalostno dogodivščino o suhi muhi in o tigru iz gase, ki je odnesel najboljše klobase.

JOZE ZUPANČIČ iz Litije:

Janjski koncert pevskega zbora UJU v Ljubljani

Kakor neumorno drveč vlak se mi zdi naš pevski zbor UJU. Naprej, v daljšo si je začrtal pot... Prestanka ne pozna, mitu si ne privošč. Njegov počitek je le — delo!... Njegovo delo so — uspehi!... Njegovi uspehi — so priznanja za ves učiteljski stan, so v ponos nas vseh!

UPZ je res kakor — vlak. Zurno nabira na svojem poslu novih potnikov — svež repertoar; z njimi vozi križem — kražem — v postaje — koncertne dvorane: povsod je veselo svidenje. Stara prijateljstva utrjuje na svojem neumornem pevskem poletu, povsod si veča krog z novimi prijatelji. V tem večnem kolutu so res odlične postaje, lanskoljetna turneja po državi severnih bratov, za tem Novo mesto in Trbovlje, pa Brežice... v ponedeljek 5. januarja 1931. pa — zopet Ljubljana.

Za Ljubljano se je zbor vestno pripravil. Neumorno je vadil ves čas, podaljšane počitnice pa jim je okrajšal dirigent Kumar. Štiri dni pevskega šihla po 6 ur... ampak naveličali se niso; pač trdna — le zlata bi bila preslabotna! — železna spojka je to pevsko družino zvarila v mogočno disciplinirano četo. Nič jih ne utruja, in pevske vaje do utrujenosti so jim — poslastica in — okrepitev.

Ljubljana, namreč tista Ljubljana: Ljubljana — dolga vas je še okrog svetih Treh kraljev vsa silvestrovska, če ne že predpustno razpoložena. Jazz in saksofon pa šlager a

la »Ti si kakor Greta Garbo!... »Erika, brauchst du nicht einen Freund...« ali pa »... Der weiße Marabu...« to že še; koncertni dvorani pa so predvidene veleposestne oaze nezasedenih prostorov. Kar čitajte jermijade kritikov, n. pr. onega plajbarja ljubljanske publike zaradi indolence na dudškem koncertu Čehoslovakov en večer prej. Kar zgolj za primero naj navedem zadnji stavek dr. Škerljevega članka z naslovom »Naša hvaležnost...« (zaključek pa): »Sram nas bodi!«

Kam je vabila Ljubljana na isti večer svoje purgarje: 3 kmi. »družabne« prireditve na vseh koncih: Tabor, kazina, Mestni dom, v operi je priredila znana ruska baletka Olga Solovjova, privlačen spored s toaletami. Kljub vsem tem vabam pa je zbrala Unionjska dvorana čedno, nad pričakovanje čedno število publike, v prvi vrsti učiteljstvo, in seveda tudi vse, kar je količkaj v glasbi doma. Pozrtvovalnemu zboru pa je bilo gotovo v zadoščenje pozornost iz vrst naših odličnikov, ki so zasedli častne sedeže. Med drugimi smo opazili podbana g. dr. Pirkmajerja, prosvetnega šefa g. dr. Lončarja, infendanta g. Otona Zupančiča, direktorja opere g. Poliča, ravnatelja konservatorija g. Mateja Hubada, predsednika Glasbene Matice g. dr. Ravniharja, predsednika Ljubljanske pevske župe g. dr. Sviglja, in seveda domala vse slovenske skladatelje in pevovodje iz Ljubljane in okolice, zelo me je veselil obisk številnih gg. nadzornikov iz mnogih krajev naše banovine.

Poverjenstvo UJU pa sta zastopala tov. Skulj in tov. Kopal.

instanci brez predhodne pravnoveljavnne spremembe.

„In suspenso“ stavljeni sklepi so bili brezpravno zadržani in se morajo na zahtev prizadetih društev objaviti v »Učit. Tovarišu«, da se omogoči delovljnost vseh poslovnih korporacij.

Kranjski sklepi ne nasprotujejo niti zakonitu, niti poslovniku, zato se morajo (glasom statutov) objaviti.

7. Zapisniki vseh organizacijskih instanc morajo biti stvarni, objektivni, nepolitični, dejanski izvajanjem odgovarjajoči, neodvisni od zasebnega mnenja zapisnikarjev.

Josip Lapajne, s. r., Vinko Rupret, s. r., predsednik. tajnik

Na seji vodstva poverjeništvu dne 6. januarja 1931. so se ti sklepi prečitali, člani so o njih razpravljali stvarno in obširno ter k posameznim točkam dodali nastopna pojasnila:

K 1. Poverjeništvu je odgovorno za ofisijelne izjave, sprejete na sejah eksekutive, ožjega in širjega sosveta ter na skupščini z večino glasov. Glede zasebnih izjav posameznih članov ne more prevzeti vodstvo odgovornosti, ako niso podane sporazumno, ker bi s tem omejevalo svobodo svojim članom, za katere se poteguje 3. točka sklepov kranjskega društva. Tudi ne more vodstvo poverjeništvu prevzeti odgovornost za izjave posameznih predsednikov in funkcionarjev učiteljskega društva, ker imajo po deklaraciji vso svobodo govora in mišljenja.

K 2. Prvi odstavek 2. točke vsebuje obdolžitve. O teh je razpravljala skupščina v Novem mestu. Na koncu debate je dal tudi predsednik kranjskega učiteljskega društva svojo izjavo. Zaradi tega se vodstvo poverjeništvu ne bo spuščalo v polemiko, ker je bila zanj zadeva na skupščini razčiščena in s sklepi rešena. Vendar pa z ozirom na ponovno izneseno obdolžitve izjavlja, da bo predložilo očitek obdolžitve organizacijskemu razsodišču. Vodstvo organizacije ni doslej nobenega člana odstavilo od funkcij, ki jih je vršil v organizaciji in tudi danes ni nobene ovire, da vstopijo na mesta po redni poti, kjer se žele uveljaviti. Ne moremo pa pristati na to, da bo zopetno uveljavljanje posameznih članov, ki so samovoljno izstopili iz odsekov, bila posledica tega sporazuma temveč le posledica, da nosijo zaupanje skupščine.

K 3. Popolnoma soglašamo in so to dokazale naše skupščine, kjer so vsi člani in delegati svobodno govorili, sklepali in odločevali.

Vodstvo poverjeništvu izjavlja, da pri prečitavanju rokopisa ni razumelo osporjene zadeve tako, kakor to tolmači kranjsko učiteljsko društvo in da bi dotični pasus gotovo črtalo ako bi količkar občutilo, da žali katerega člana ali društvo. Sicer pa glej že tozadnje izjavo v »Učit. Tovarišu« štev. 15. od 6. novembra 1930., str. 2., kolona 3. ad 10!

K 4. Se strinjamo.

K 5. To je bilo vedno mnenje poverjeništvu Zadeva je bila rešena na seji širjega sosveta v Ljubljani dne 9. novembra 1930. in s poslovnikom šolsko-upravnega odseka.

K 6. Ker je bila skupščina v Novem mestu s svojimi sklepi glede vseh navedenih zadev drugačnega mnenja, nima poverjeništvu ingerence in bo zadevo predložilo prihodnji skupščini v razpravo in odločitev, ker bi vsak drugi sklep poverjeništvu nasprotoval sklepom večine delegatov.

K 7. Sprejememo in bomo stremeli kakor doslej, da bodo vsa poročila ustrezala današnji predlogu. Od tega se ne izvzemajo poročila sreskih učiteljskih društev, ki imajo za nepoučeno članstvo čestokrat neopravičeno, neobjektivno in žaljivo tendenco na vodstvo, organizacijsko delovanje in na posamezne člane.

Sklep. Poverjeništvu iskreno želi, da v današnjih časih ne tratinjo energij za nadalj-

nje likvidiranje nesporazumov, ampak v resnem delu preizkusimo svoje sile v pozitivnem smislu.

UJU — poverjeništvu Ljubljana, dne 6. januarja 1931.

Andrej Skulj, s. r., Josip Kobal, s. r., predsednik. tajnik.

+ IOSTANJSKO UCITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 3. decembra 1930. v Velenju.

Udeležba: Od 51 članov navzočih 41, t. j. 78%.

Tovariš predsednik pozdravi navzoče članstvo, posebej novo vstopivšo tov. Velikonjo Gizelo ter omenja nekatere spremembe, ki so nastale v društvu od zadnjega zborovanja. Izstopili so tov. Duje Mirko, tov. Vrečko Marija, tov. Pungartnik Antonija in tov. Rutar Terezija; nadalje čestita tovarišiči Möschl-Čretnikovici k njuni poroki.

Predn. preide predsednik na dnevni red, se dotakne nekaterih pereh vprašanj, ki obstoje v organizaciji, pri čemer poudarja pomen in potrebo enotne organizacije baš v tem času. Dalje je mnenja, da se pozablja na prosvetno nalogo organizacije in društev ter poziva članstvo, da bi se udeleževalo tudi v tej smeri, posebno naj bi se to vršilo na zborovanjih, ki naj bodo odsev našega samoizobraževanja.

I. Zapisnik zadnjega zborovanja se prečita in odobri.

II. Nato poda tov. predsednik poročilo o seji širjega sosveta, v katerem omenja vse važnejše dogodke, vršeče se v zadnjem času v organizaciji, posebno se dotakne spomenice, ki jo je predložil Izvršni odbor prosvetnemu ministrstvu. Dalje omenja notranje razmere v našem poverjeništvu, ki žal še vedno niso takšne, kakor bi jih želeli. Opozarja na nevdružno stanje, ki vlada sedaj v organizaciji glede prispevkov. Zeleti bi bilo, da se to vprašanje na prihodnji pokrajinski skupščini popolnoma razčisti in sporazumno reši, da pridemo enkrat do enotnosti, ker tudi ta zmešnjava dela nerazpoloženje v organizaciji.

III. Dopisi: I. Prečita se okrožnica UGP, ki kaže veliko nerazumevanje članstva glede pomena naših gospodarskih ustanov; vzporedno so se prečitali sklepi, sprejeti na sestanku gremija trgovcev in poverjeništvu glede UGP.

2. Naznanja se ustanovitev priloge »Učit. Tov.« »Prosveta« ter poziva članstvo k sodelovanju.

3. Predlog tov. Lj. Šijanca glede poučevanja ženskih ročnih del se soglasno sprejme.

4. Sklene se nabaviti za okrajno učiteljsko knjižnico knjige: »Pomen in razvoj alpinizma«, ki jo je prejelo društvo na ogled.

5. Važna točka je bilo vprašanje združitve soštanskega in slovenjgraškega učiteljskega društva, ki ga je predlagalo slovenjgraško društvo. Četudi je bila večina za združitve, do končnih sklepov ni prišlo in se je sklenilo, da se bo razpravljalo o tem na prihodnjem skupnem zborovanju v Slovenjgradu.

IV. Nato je sledilo predavanje tovariša predsednika o risanju. V njem je skušal predavatelj pokazati, da se tudi v tem predmetu lahko doseže v veliki meri uspešna samodelavnost učencev. Svoja izvajanja je povzel v sledečem.

1. Naša naloga je, da predvsem dobro spoznamo otrokove risarske zmožnosti in se po njih ravnamo.

2. Ne zabimo da rabi vsaka tehnika obilo vaje, tako tudi risanje.

3. Vsaka risarska učna enota naj služi rešitvi nekega četudi malega problema, oziroma smotra.

O isti snovi je predaval tov. Bratkovič, čigar izvajanja so lepo dopolnjevala prejšnje predavanje. V njem je poročeval predvsem opozorjal na napačna naziranja, ki vladajo glede risarskega pouka. Poudarjal je potrebo naše poglobitve v snovanje otroškega duha, ki nas bo dovedlo do spoznanja, da večkrat

zboru slovenskega učiteljstva in njega pevodnji g. Srečku Kumarju predvsem neomejeno priznanje. Delo obeh je trudapolno in velezasluzno. Naša dolžnost je, da ju v tem delu družno podpiramo. Da je te vsestranske podpore pevski zbor slovenskega učiteljstva vreden, bo dokazal zopet in vnovič današnji koncert.

Izvajanja g. Adamiča je sprejela publika z živahnim aplavzom.

Zatem pa je prikorakal na koncertni podij naš mešan zbor, ko je stopil na dirigentski podnožnik g. Kumar, je dvorana koncertante navdušeno pozdravila.

O koncertu samem, t. j. tehnično-umetniški izvedbi bodo spregovorili poklicani kritiki. Da bodo kritike podčrtale že dosedanji dobri glas, ki ga uživa UPZ pa že vem v naprej, saj sem z nekaterimi kritiki in glasbeniki izmenjal nekaj besed in so bila vsa mnenja v tem edina, da je naš pevski zbor med vodilnimi, eden med prvimi; ne kar se tiče zgolj umetnostnega doživljanja na koncertnem odru, temveč je tudi junak, ki prinaša vedno najnovejši, sodobni, zači repertoar, ki bi mnoge druge zборе — zadušil...

In publika? Aplavz sam je dokazoval, kako je naraščalo razpoloženje v dvorani. Od točke do točke se je pojačeval kontakt med odrom in dvorano.

Adamičeve tri duhovne, ki so zgrajene na podanih linijah kulminirajo v Češčen Mariji. Tu je bil dosežen prvi višek. Lajovičev »Bolest je kovač« je izzval vihar navdušenja. Istega »Pomladni spev« je napolnil dvorano

RADIJSKA ODDAJNA POSTAJA LJUBLJANA

Pripravili smo za Vas tak

RADIO, kot si ga želite,

namreč visok v kvaliteti in nizke v ceni.

Naša reklamna prodaja, ki traja od 10. novembra do 30. decembra 1930., obsega sledeče radijske sprejemne naprave:

- 400 D** etektorskih aparatov, kompletnih, z vsemi potrebščinami, ki so za poslušanje potrebne, za naplačilo Din 80— ter petkratno mesečno plačilo po Din 45—
- 300 E** noelektronskih aparatov, kompletnih, z elektrono, baterijami, antenskim materialom ter eno slušalko, za naplačilo Din 100— ter osemkratno mesečno plačilo po Din 75—
- 200 T** roelektronskih aparatov »Reinartz«, kompletnih, z elektroni, akumulatorjem 18 ah, anodno baterijo 90 Volt, finim zvočnikom ter antenskim materialom, za naplačilo Din 240— ter desetkratno mesečno plačilo po Din 180—
- 100 Š** trielektronskih aparatov »Reinartz« z visokofrekvenčno elektrono z zamreženo anodo ter akumulatorjem 36 ah, anodno baterijo 120 Volt izbornim angleškim zvočnikom Amplion AC 27 ter antenskim materialom, za naplačilo 380 Din ter dvanajstkратно mesečno plačilo po 280 Din.

Poslužite se ugodne prilike ter si naročite takoj Vaš aparat.

Ljubljana **Radio Ljubljana** Maribor
Miklošičeva c. 5 Aleksandrova 44

ravno to, kar smatramo pogrešno, popolnoma odgovarja otrokovi razvojni stopnji.

Ker slučajnosti ni bilo, zaključil je predsednik zborovanje.

Mlinšek J., t. č. preds. Jugovic M., t. č. tajnica.

+ UCITELJSKO DRUŠTVO ZA BREŽIŠKI SREZ je zborovalo dne 6. decembra 1930. v Brežicah.

I. Situacijsko poročilo: Število učiteljstva v srezu 117, članstva 101, udeležencev pri zborovanju 49, t. j. 49%.

Blagajniško poročilo in revizija naročnikov Slovenske šolske Maticе. Poroča tovariš Vadnal — število naročnikov znaša 47.

II. Samoizobrazba: Banovinski šolski svetnik prof. Krošelj je predaval o kmetijsko-gospodinjstvo-nadaljevalnem šolstvu ter raztolmačil potrebo, stroj, končni cilj tega šolstva in sredstva v dosegu cilja.

III. Šolska reforma: O priliki prihodnjega zborovanja bomo hospitalni pri tov. Bitencu iz Leskovca po metodi reforma delovne šole. V ta namen bo pripeljal svoj razred na Videm.

IV. Ker smo poročilo o seji širjega sosveta UJU v Ljubljani dne 9. novembra čitali že v »Učit. Tovarišu«, pojasni tov. predsednik samo še nekatere zadeve ter prosi za odobritev resolucij, predlaganih na seji. — Predlog sprejet.

Knapič, t. č. preds. Dirnbek M., t. č. tajnica.

Novе knjige.

—k Naša zemlja. Istorijsko-geografski pregled Kraljevine Jugoslavije. Ovo delo, donosi sve važnije podatke iz naše nacionalne istorije i geografije uporedo sa važnijim podacima svetske istorije i geografije kao i kratke kalendarsko-astronomske podatke u okviru sadašnje znanosti. 1. Istorijska hronologija jugoslovenskih zemalja. 2. Svetski rat 1914.—1918. 3. Letopis državnog života Kraljevine Jugoslavije za prvih 10 godina od Ujedinjenja (sa uporednim pregledom savremene svetske istorije). 4. Geografsko-statistički pregled Kraljevine Jugoslavije uporedo sa važnijim podacima svetske geografije. 5. Važ-

niji podaci o kalendarima, vremenu, zemlji i našem sunčanom i zvezdanom sistemu. 6. Istorijske ilustracije naših umetnika. — Cena (štampano na boljem papiru) Din 75. Narudžbe izvršuje: Glavno uredništvo Almanaha Kraljevine Jugoslavije, Zagreb VI. Kod većih narudžba (od 10 primeraka) popust 25%.

—k Istorijska hronologija jugoslovenskih zemalja. Pod opštom redakcijom prof. Stanjoja Stanojevića. U tom delu u formi paralelnih tabela donesen je kratak pregled svih važnijih događaja naše nacionalne istorije sa imenima narodnih vladara i vođa nacionalnih pokreta u pojedinim delovima sadašnje Jugoslavije, i to po pokrajinama i vekovima od dolaska Slovena na Balkansko poluostrvo i na obalu Jadranskog mora do Ujedinjenja. Rešenjem Glavnog Prosvetnog Saveta i odlukom g. Ministra Prosvete br. 5105 od 10./II. 1930. g. ova je Hronologija preporučena za sve školske i nastavničke knjižnice i kao pomoćna knjiga za sve srednje i stručne škole u zemlji. U prilogu: Rodoslov i slike Kraljevskog Doma, tekstovi istorijskih manifesta Kralja Aleksandra I. od 1./XII. 1918., od 16./VIII. 1921. i od 6./I. 1929. Istorijske slike naših umetnika i statistika Jugoslovena u svetu. Cena po primerku Din 20, Založba Almanaha Kraljevine Jugoslavije, Zagreb VI.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—.

RISALNA ORODJA kupite najbolje pri Fr. P. ZAJEC, optik Ljubljana — Smer trg 9.

18 Din likanje moške, damske obleke. Gg čitateljcem in čitateljem se za likanje, čiščenje, popravljanje tudi obračanja gauderobe priporoča: Wallet Express, Ljubljana Stari trg 19

Refren se glasi »tidrararar-tidrararar, tidrararararar« in ima prilično isti pomen kakor amen v očenahu. Obe skladbi sta v naši zborovski literaturi novi z ozirom na slog in pa na zborovsko in kompozicijsko tehniko.

14. točk programa zavzemajo mladinske pesmi, tri so Marija Kogojca, ostale so moje, pet jih je za samospjev, devet za mladinski zbor, oziroma ob tej priliki za ženski zbor s klavirjem, razven »Sestrice«, ki se poje a cappella. Z mladinskimi pesmimi hoče učiteljski pevski zbor dokumentirati svojo blizost k otroški duši, ki mu mora biti že po njegovem idealnem poklicu najbližja in najbolj draga, hoče pa tudi pokazati, da nova mladinska pesem ni tako dolgočasna in dvoična (ter ne-umetniška, kakor se ji to splošno očita in to, žal, premnogokrat po pravici. V splošnem odrastli podcenjujejo pevске zmožnosti naše mladine, vendar pa vse to, kar boste slišali, naša mladina, ako jo njen učitelj petja vzgaja v duhu sodobne pevске metodike, zlahka zmaga in — še mnogo več.

Vse pesmi se glasbeno in tekstovno prilagajo otroški duši. Tudi vi jih poslušajte z otroškim srcem, pa jih boste pravilno ocenili.

Po daljšem predstvedku boste slišali zopet mnogoglasni mešan zbor našega odličnega reformatorja zlasti cerkvene glasbe in avtorja priljubljene slovenske opere »Gorenjski slavček« Antona Foersterja slovesen, širokopotezen Marijin spev, »Z glasnim šumom s kora«, ki ga smemo uvrstiti med najlepše Foersterjeve vokalne kompozicije. Koncert pa zaključil naš mojster Matej Hubad s preserno porednim »Potrkranim plesom«, ki ste ga v tej dvorani tudi že slišali.

Program je torej raznovrsten, upošteva pa predvsem sodobnost, za kar gre pevskemu

z lahnim sentimentalnim pomladnim fluidom. Zanimivo so bile podane Škerjančeve »Iskre«, zelo težka skladba.

»Sestrica« je pesnitev Silvina Sardenka. Zelo ljubeč motiv. Vprašanja in odgovori. Kdo je koga podpiral? Ali Sardenko Adamiča z besedilom, ali Adamič Sardenka s skladbo? Ne vem? Ampak obadva sta se imenitno našla!

Osterčeve skladbe so bile izvajane z vso silo. Šaljivi teksti — iduhovite glasbene domislilice.

Gdč. Anita Mezetova je zapela Adamičevih »Pet otroških pesmi« z vso materinsko intimitnostjo. Te stvari bi se dale spraviti tudi morda na program naših podeželskih šolskih svečanosti. Tako je kakor prizorček pri zibki — n. pr. »Zazibalka«. Kdo bo poskušal prvi? — Marij Kogoj je spremljal svoji skladbi sam. Improvizirana spremljava je imenitno zgostila skladbo.

Dovršeno je podal zbor Adamičeve »Iz praševalnice«. Po narodnem besedilu. Tako je vžgala, da so jo morali ponavljati. Postala je že šlager. Konec pesmi ti prepevajo člani UPZ na vseh koncih: — »Vrh Grintovca je šla in doli je skočila, kosti si polomila. Dikrajlala!...«

S Hubadovim — zbor pa ima naštudiranege tudi Adamičevega — »Potrkranim plesom« je bil spored ob navdušenem navdušenju izčrpan.

Bil je prav lep, umetniško na višku stoječ večer!

Vsa koncertna prireditve ob enem z uvodnim predavanjem g. Adamiča se je četala po — etru. Kdor je ta večer navil svoj radio-apar-

rat na ljubljanski val ta je doživljal sproti dogodke v Unionski dvorani. Kakor sem izvedel kasneje, se je koncert UPZ, ki ga je oddajal Radio-Ljubljana prav lepo sprejemal. Seveda, ker se je lepo — oddajal.

Zbor z dirigentom g. Srečkom Kumrom je bil deležen krasnega venca, solistka gdč. Mezetova pa je dobila šopek cvetja.

Pred premorom je stopil glavni tajnik tov. Jože Kobal ob spremstvu tov. Vlade Skuljeve na oder in je naslovil na vse nastopajoče nekaj toplih, iskrenih besed v imenu organizacije UJU, čigar odsek je UPZ.

Ob zaključku svojega pozdrava je izročil zboru krasen venec z državnimi trakovi in spominskimi besedilom, ter je izrekel:

— UJU vam poklanja ta venec v znak priznanja za kulturno delo, ki ga vršite sebi v čast, organizaciji v ponos! Krepmo naprej! Živeli!

Vsa dvorana je s ploskanjem sprejela trenotek ko sta si dirigent in tov. Kobal segla v roke.

Uspeh zadnjega koncerta je le en majhen drobec, kamenček v mozaiku, ki si ga gradi naš UPZ s smotrenostjo in živavo pridnostjo.

In ta mozaik priča o vsestranskem udejstovanju učitelja na kulturnem, na gospodarskem polju. Vsepopso!

Vsepopso! in ne samo v ožji domovini. Naš UPZ si ne išče oddiha. Hoče dela, dela, dela!

Upajmo, da bo njegova nameravana pot na vzhod prinesla: pevčim čast — vsemu stanu ponos, podprla in poglobila prijateljske stike in dokazala našo pevsko kulturo sosedim — Rumuniji.

instanci brez predhodne pravnoveljavnne spremembe.

„In suspenso“ stavljeni sklepi so bili brezpravno zadržani in se morajo na zahtev prizadetih društev objaviti v »Učit. Tovarišu«, da se omogoči delovljnost vseh posameznih korporacij.

Kranjski sklepi ne nasprotujejo niti zakonu, niti poslovniku, zato se morajo (glasom statutov) objaviti.

7. Zapisniki vseh organizacijskih instanc mora biti stvarni, objektivni, nepolitični, dejanski izvajanjem odgovarjajoči, neodvisni od zasebnega mnenja zapisnikarjev.

Josip Lapajne, s. r., Vinko Rupret, s. r., predsednik. tajnik

Na seji vodstva poverjeništvu dne 6. januarja 1931. so se ti sklepi prečitali, člani so o njih razpravljali stvarno in obširno ter k posameznim točkam dodali nastopna pojasnila:

K 1. Poverjeništvu je odgovorno za ofisijelne izjave, sprejete na sejah eksekutive, ožjega in širjega sosveta ter na skupščini z večino glasov. Glede zasebnih izjav posameznih članov ne more prevzeti vodstvo odgovornosti, ako niso podane sporazumno, ker bi s tem omejevalo svobodo svojim članom, za katere se poteguje 3. točka sklepov kranjskega društva. Tudi ne more vodstvo poverjeništvu prevzeti odgovornost za izjave posameznih predsednikov in funkcionarjev učiteljskega društva, ker imajo po deklaraciji vso svobodo govora in mišljenja.

K 2. Prvi odstavek 2. točke vsebuje obdolžitve. O teh je razpravljala skupščina v Novem mestu. Na koncu debate je dal tudi predsednik kranjskega učiteljskega društva svojo izjavo. Zaradi tega se vodstvo poverjeništvu ne bo spuščalo v polemiko, ker je bila zanj zadeva na skupščini razčiščena in s sklepi rešena. Vendar pa z ozirom na ponovno izneseno obdolžitve izjavlja, da bo predložilo očitek obdolžitve organizacijskemu razsodišču. Vodstvo organizacije ni doslej nobenega člana odstavilo od funkcij, ki jih je vršil v organizaciji in tudi danes ni nobene ovire, da vstopijo na mesta po redni poti, kjer se žele uveljaviti. Ne moremo pa pristati na to, da bo zopetno uveljavljanje posameznih članov, ki so samovoljno izstopili iz odsekov, bila posledica tega sporazuma temveč le posledica, da nosijo zaupanje skupščine.

K 3. Popolnoma soglašamo in so to dokazale naše skupščine, kjer so vsi člani in delegati svobodno govorili, sklepali in odločevali.

Vodstvo poverjeništvu izjavlja, da pri prečitavanju rokopisa ni razumelo osporjene zadeve tako, kakor to tolmači kranjsko učiteljsko društvo in da bi dotični pasus gotovo črtalo ako bi količkar občutilo, da žali katerega člana ali društvo. Sicer pa glej že tozadnje izjavo v »Učit. Tovarišu« štev. 15. od 6. novembra 1930., str. 2., kolona 3. ad 10!

K 4. Se strinjamo.

K 5. To je bilo vedno mnenje poverjeništvu Zadeva je bila rešena na seji širjega sosveta v Ljubljani dne 9. novembra 1930. in s poslovnikom šolsko-upravnega odseka.

K 6. Ker je bila skupščina v Novem mestu s svojimi sklepi glede vseh navedenih zadev drugačnega mnenja, nima poverjeništvu ingerence in bo zadevo predložilo prihodnji skupščini v razpravo in odločitev, ker bi vsak drugi sklep poverjeništvu nasprotoval sklepom večine delegatov.

K 7. Sprejememo in bomo stremeli kakor doslej, da bodo vsa poročila ustrezala današnji predlogu. Od tega se ne izvzemajo poročila sreskih učiteljskih društev, ki imajo za nepoučeno članstvo čestokrat neopravičeno, neobjektivno in žaljivo tendenco na vodstvo, organizacijsko delovanje in na posamezne člane.

Sklep. Poverjeništvu iskreno želi, da v današnjih časih ne tratinjo energij za nadalj-

nje likvidiranje nesporazumov, ampak v resnem delu preizkusimo svoje sile v pozitivnem smislu.

UJU — poverjeništvu Ljubljana, dne 6. januarja 1931.

Andrej Skulj, s. r., Josip Kobal, s. r., predsednik. tajnik.

+ IOSTANJSKO UCITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 3. decembra 1930. v Velenju.

Udeležba: Od 51 članov navzočih 41, t. j. 78%.

Tovariš predsednik pozdravi navzoče članstvo, posebej novo vstopivšo tov. Velikonjo Gizelo ter omenja nekatere spremembe, ki so nastale v društvu od zadnjega zborovanja. Izstopili so tov. Duje Mirko, tov. Vrečko Marija, tov. Pungartnik Antonija in tov. Rutar Terezija; nadalje čestita tovarišiči Möschl-Čretnikovici k njuni poroki.

Predn. preide predsednik na dnevni red, se dotakne nekaterih perečih vprašanj, ki obstoje v organizaciji, pri čemer poudarja pomen in potrebo enotne organizacije baš v tem času. Dalje je mnenja, da se pozablja na prosvetno nalogo organizacije in društev ter poziva članstvo, da bi se udeleževalo tudi v tej smeri, posebno naj bi se to vršilo na zborovanjih, ki naj bodo odsev našega samoizobraževanja.

I. Zapisnik zadnjega zborovanja se prečita in odobri.

II. Nato poda tov. predsednik poročilo o seji širjega sosveta, v katerem omenja vse važnejše dogodke, vršeče se v zadnjem času v organizaciji, posebno se dotakne spomenice, ki jo je predložil Izvršni odbor prosvetnemu ministrstvu. Dalje omenja notranje razmere v našem poverjeništvu, ki žal še vedno niso takšne, kakor bi jih želeli. Opozarja na nevdružno stanje, ki vlada sedaj v organizaciji glede prispevkov. Zeleti bi bilo, da se to vprašanje na prihodnji pokrajinski skupščini popolnoma razčisti in sporazumno reši, da pridemo enkrat do enotnosti, ker tudi ta zmešnjava dela nerazpoloženje v organizaciji.

III. Dopisi: I. Prečita se okrožnica UGP, ki kaže veliko nerazumevanje članstva glede pomena naših gospodarskih ustanov; vzporedno so se prečitali sklepi, sprejeti na sestanku gremija trgovcev in poverjeništvu glede UGP.

2. Naznanja se ustanovitev priloge »Učit. Tov.« »Prosveta« ter poziva članstvo k sodelovanju.

3. Predlog tov. Lj. Šijanca glede poučevanja ženskih ročnih del se soglasno sprejme.

4. Sklene se nabaviti za okrajno učiteljsko knjižnico knjige: »Pomen in razvoj alpinizma«, ki jo je prejelo društvo na ogled.

5. Važna točka je bilo vprašanje združitve soštanskega in slovenjgraškega učiteljskega društva, ki ga je predlagalo slovenjgraško društvo. Četudi je bila večina za združitve, do končnih sklepov ni prišlo in se je sklenilo, da se bo razpravljalo o tem na prihodnjem skupnem zborovanju v Slovenjgradu.

IV. Nato je sledilo predavanje tovariša predsednika o risanju. V njem je skušal predavatelj pokazati, da se tudi v tem predmetu lahko doseže v veliki meri uspešna samodelavnost učencev. Svoja izvajanja je povzel v sledečem.

1. Naša naloga je, da predvsem dobro spoznamo otrokove risarske zmožnosti in se po njih ravnamo.

2. Ne zabimo da rabi vsaka tehnika obilo vaje, tako tudi risanje.

3. Vsaka risarska učna enota naj služi rešitvi nekega četudi malega problema, oziroma smotra.

O isti snovi je predaval tov. Bratkovič, čigar izvajanja so lepo dopolnjevala prejšnje predavanje. V njem je poročeval predvsem opozorjal na napačna naziranja, ki vladajo glede risarskega pouka. Poudarjal je potrebo naše poglobitve v snovanje otroškega duha, ki nas bo dovedlo do spoznanja, da večkrat

zboru slovenskega učiteljstva in njega pevodnji g. Srečku Kumarju predvsem neomejeno priznanje. Delo obeh je trudapolno in velezasluzno. Naša dolžnost je, da ju v tem delu družno podpiramo. Da je te vsestranske podpore pevski zbor slovenskega učiteljstva vreden, bo dokazal zopet in vnovič današnji koncert.

Izvajanja g. Adamiča je sprejela publika z živahnim aplavzom.

Zatem pa je prikorakal na koncertni podij naš mešani zbor, ko je stopil na dirigentski podnožnik g. Kumar, je dvorana koncertante navdušeno pozdravila.

O koncertu samem, t. j. tehnično-umetniški izvedbi bodo spregovorili poklicani kritiki. Da bodo kritike podčrtale že dosedanji dobri glas, ki ga uživa UPZ pa že vem v naprej, saj sem z nekaterimi kritiki in glasbeniki izmenjal nekaj besed in so bila vsa mnenja v tem edina, da je naš pevski zbor med vodilnimi, eden med prvimi; ne kar se tiče zgolj umetnostnega doživljanja na koncertnem odru, temveč je tudi junak, ki prinaša vedno najnovjši, sodobni, zači repertoar, ki bi mnoge druge zборе — zadušil...

In publika? Aplavz sam je dokazoval, kako je naraščalo razpoloženje v dvorani. Od točke do točke se je pojačeval kontakt med odrom in dvorano.

Adamičeve tri duhovne, ki so zgrajene na podatni liniji kulminirajo v Češčen Mariji. Tu je bil dosežen prvi višek. Lajovičev »Bolest je kovač« je izzval vihar navdušenja. Istega »Pomladni spev« je napolnil dvorano

RADIJSKA ODDAJNA POSTAJA LJUBLJANA

Pripravili smo za Vas tak

RADIO, kot si ga želite,

namreč visok v kvaliteti in nizek v ceni.

Naša reklamna prodaja, ki traja od 10. novembra do 30. decembra 1930., obsega sledeče radijske sprejemne naprave:

- 400 D** etektorskih aparatov, kompletnih, z vsemi potrebščinami, ki so za poslušanje potrebne, za naplačilo Din 80— ter petkratno mesečno plačilo po Din 45—
- 300 E** noelektronskih aparatov, kompletnih, z elektrono, baterijami, antenskim materialom ter eno slušalko, za naplačilo Din 100— ter osemkratno mesečno plačilo po Din 75—
- 200 T** roelektronskih aparatov »Reinartz«, kompletnih, z elektroni, akumulatorjem 18 ah, anodno baterijo 90 Volt, finim zvočnikom ter antenskim materialom, za naplačilo Din 240— ter desetkratno mesečno plačilo po Din 180—
- 100 Š** trielektronskih aparatov »Reinartz« z visokofrekvenčno elektrono z zamreženo anodo ter akumulatorjem 36 ah, anodno baterijo 120 Volt izbornim angleškim zvočnikom Amplion AC 27 ter antenskim materialom, za naplačilo 380 Din ter dvanajstkratekno mesečno plačilo po 280 Din.

Poslužite se ugodne prilike ter si naročite takoj Vaš aparat.

Ljubljana **Radio Ljubljana** Maribor
Miklošičeva c. 5 Aleksandrova 44

ravno to, kar smatramo pogrešno, popolnoma odgovarja otrokovi razvojni stopnji.

Ker slučajnosti ni bilo, zaključil je predsednik zborovanje.

Mlinšek J., t. č. preds. Jugovic M., t. č. tajnica.

+ UCITELJSKO DRUŠTVO ZA BREZISKI SREZ je zborovalo dne 6. decembra 1930. v Brežicah.

I. Situacijsko poročilo: Število učiteljstva v srezu 117, članstva 101, udeležencev pri zborovanju 49, t. j. 49%.

Blagajniško poročilo in revizija naročnikov Slovenske šolske Maticе. Poroča tovariš Vadnal — število naročnikov znaša 47.

II. Samoizobrazba: Banovinski šolski svetnik prof. Krošelj je predaval o kmetijsko-gospodinjstvo-nadaljevalnem šolstvu ter raztolmačil potrebo, stroj, končni cilj tega šolstva in sredstva v dosegu cilja.

III. Šolska reforma: O priliki prihodnjega zborovanja bomo hospitalni pri tov. Bitencu iz Leskovca po metodi reforma delovne šole. V ta namen bo pripeljal svoj razred na Videm.

IV. Ker smo poročilo o seji širjega sosveta UJU v Ljubljani dne 9. novembra čitali že v »Učit. Tovarišu«, pojasni tov. predsednik samo še nekatere zadeve ter prosi za odobritev resolucij, predlaganih na seji. — Predlog sprejet.

Knapič, t. č. preds. Dirnbek M., t. č. tajnica.

Novе knjige.

—k Naša zemlja. Istorijsko-geografski pregled Kraljevine Jugoslavije. Ovo delo, donosi sve važnije podatke iz naše nacionalne istorije i geografije uporedo sa važnijim podacima svetske istorije i geografije kao i kratke kalendarsko-astronomske podatke u okviru sadašnje znanosti. 1. Istorijska hronologija jugoslovenskih zemalja 2. Svetski rat 1914.—1918. 3. Letopis državnog života Kraljevine Jugoslavije za prvih 10 godina od Ujedinjenja (sa uporednim pregledom savremene svetske istorije). 4. Geografsko-statistički pregled Kraljevine Jugoslavije uporedo sa važnijim podacima svetske geografije. 5. Važ-

niji podaci o kalendarima, vremenu, zemlji i našem sunčanom i zvezdanom sistemu. 6. Istorijske ilustracije naših umetnika. — Cena (štampano na boljem papiru) Din 75. Narudžbe izvršuje: Glavno uredništvo Almanaha Kraljevine Jugoslavije, Zagreb VI. Kod većih narudžba (od 10 primeraka) popust 25%.

—k Istorijska hronologija jugoslovenskih zemalja. Pod opštom redakcijom prof. Stanjoja Stanojevića. U tom delu u formi paralelnih tabela donesen je kratak pregled svih važnijih događaja naše nacionalne istorije sa imenima narodnih vladara i vođa nacionalnih pokreta u pojedinim delovima sadašnje Jugoslavije, i to po pokrajinama i vekovima od dolaska Slovena na Balkansko poluostrvo i na obalu Jadranskog mora do Ujedinjenja. Rešenjem Glavnog Prosvetnog Saveta i odlukom g. Ministra Prosvete br. 5105 od 10./II. 1930. g. ova je Hronologija preporučena za sve školske i nastavničke knjižnice i kao pomoćna knjiga za sve srednje i stručne škole u zemlji. U prilogu: Rodoslov i slike Kraljevskog Doma, tekstovi istorijskih manifesta Kralja Aleksandra I. od 1./XII. 1918., od 16./VIII. 1921. i od 6./I. 1929. Istorijske slike naših umetnika i statistika Jugoslovena u svetu. Cena po primerku Din 20, Založba Almanaha Kraljevine Jugoslavije, Zagreb VI.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—.

RISALNA ORODJA kupite najbolje pri Fr. P. ZAJEC, optik Ljubljana — Smeri trg 9.

18 Din likanje moške, damske obleke. Gg čitateljcem in čitateljem se za likanje, čiščenje, popravljanje tudi obrabljena gauderobe priporoča: Wallet Express, Ljubljana Smeri trg 19

Refren se glasi »tidrararar-tidrararar, tidrararararar« in ima prilično isti pomen kakor amen v očenahu. Obe skladbi sta v naši zborovski literaturi novi z ozirom na slog in pa na zborovsko in kompozicijsko tehniko.

14. točk programa zavzemajo mladinske pesmi, tri so Marija Kogojca, ostale so moje, pet jih je za samospjev, devet za mladinski zbor, oziroma ob tej priliki za ženski zbor s klavirjem, razven »Sestrice«, ki se poje a cappella. Z mladinskimi pesmimi hoče učiteljski pevski zbor dokumentirati svojo blizost k otroški duši, ki mu mora biti že po njegovem idealnem poklicu najbližja in najbolj draga, hoče pa tudi pokazati, da nova mladinska pesem ni tako dolgočasna in dvoična (ter ne-umetniška, kakor se ji to splošno očita in to, žal, premnogokrat po pravici. V splošnem odrastli podcenjujejo pevске zmožnosti naše mladine, vendar pa vse to, kar boste slišali, naša mladina, ako jo njen učitelj petja vzgaja v duhu sodobne pevске metodike, zlahka zmaga in — še mnogo več.

Vse pesmi se glasbeno in tekstovno prilagajo otroški duši. Tudi vi jih poslušajte z otroškim srcem, pa jih boste pravilno ocenili.

Po daljšem predstvedku boste slišali zopet mnogoglasni mešani zbor našega odličnega reformatorja zlasti cerkvene glasbe in avtorja priljubljene slovenske opere »Gorenjski slavček« Antona Foersterja slovesen, širokopotezen Marijin spev, »Z glasnim šumom s kora«, ki ga smemo uvrstiti med najlepše Foersterjeve vokalne kompozicije. Koncert pa zaključil naš mojster Matej Hubad s preserno porednim »Potrkranim plesom«, ki ste ga v tej dvorani tudi že slišali.

Program je torej raznovrsten, upošteva pa predvsem sodobnost, za kar gre pevskemu

z lahnim, sentimentalnim pomladnim fluidom. Zanimivo so bile podane Škerjančeve »Iskre«, zelo težka skladba.

»Sestrica« je pesnitev Silvina Sardenka. Zelo ljubeč motiv. Vprašanja in odgovori. Kdo je koga podpiral? Ali Sardenko Adamiča z besedilom, ali Adamič Sardenka s skladbo? Ne vem? Ampak obadva sta se imenitno našla!

Osterčeve skladbe so bile izvajane z vso silo. Šaljivi teksti — iduhovite glasbene domislilice.

Gdč. Anita Mezetova je zapela Adamičevih »Pet otroških pesmi« z vso materinsko intimitnostjo. Te stvari bi se dale spraviti tudi morda na program naših podeželskih šolskih svečanosti. Tako je kakor prizorček pri zibki — n. pr. »Zazibalka«. Kdo bo poskušal prvi?!

Marij Kogoj je spremljal svoji skladbi sam. Improvizirana spremljava je imenitno zgostila skladbo.

Dovršeno je podal zbor Adamičovo »Iz praševalnice«. Po narodnem besedilu. Tako je vžgala, da so jo morali ponavljati. Postala je že šlager. Konec pesmi ti prepevajo člani UPZ na vseh koncih:

— »Vrh Grintovca je šla in doli je skočila, kosti si polomila. Dikrajlala!...«

S Hubadovim — zbor pa ima naštudirane tudi Adamičevega — »Potrkranim plesom« je bil spored ob navdušenem navdušenju izčrpan.

Bil je prav lep, umetniško na višku stoječ večer!

Vsa koncertna prireditve ob enem z uvodnim predavanjem g. Adamiča se je četala po — etru. Kdor je ta večer navil svoj radio-apar-

rat na ljubljanski val ta je doživljal sproti dogodke v Unionski dvorani. Kakor sem izvedel kasneje, se je koncert UPZ, ki ga je oddajal Radio-Ljubljana prav lepo sprejemal. Seveda, ker se je lepo — oddajal.

Zbor z dirigentom g. Srečkom Kumrom je bil deležen krasnega venca, solistka gdč. Mezetova pa je dobila šopek cvetja.

Pred premorom je stopil glavni tajnik tov. Jože Kobal ob spremstvu tov. Vlade Skuljeve na oder in je naslovil na vse nastopajoče nekaj toplih, iskrenih besed v imenu organizacije UJU, čigar odsek je UPZ.

Ob zaključku svojega pozdrava je izročil zboru krasen venec z državnimi trakovi in spominskimi besedilom, ter je izrekel:

— UJU vam poklanja ta venec v znak priznanja za kulturno delo, ki ga vršite sebi v čast, organizaciji v ponos! Krepko naprej! Živeli!

Vsa dvorana je s ploskanjem sprejela trenotek ko sta si dirigent in tov. Kobal segla v roke.

Uspeh zadnjega koncerta je le en majhen drobec, kamenček v mozaiku, ki si ga gradi naš UPZ s smotrenostjo in živavo pridnostjo.

In ta mozaik priča o vsestranskem udejstvanju učitelja na kulturnem, na gospodarskem polju. Vsepoposod!

Vsepoposod in ne samo v ožji domovini. Naš UPZ si ne išče oddiha. Hoče dela, dela, dela!

Upajmo, da bo njegova nameravana pot na vzhod prinesla: pevčev čast — vsemu stanu ponos, podprla in poglobila prijateljske stike in dokazala našo pevsko kulturo sosedi — Rumuniji.